

ARTA BIZANTINA

ARHITECTURA
SCULPTURĂ
PICTURA
ARTELE DECORATIVE

Introducere

- În Evul Mediu cultura a fost în strânsă legătură cu biserică.
- Primele şcoli au apărut pe lângă mănăstiri, iar mai târziu pe lângă reşedinţele regale. În mănăstiri se pictau icoane, se copiau manuscrisele antice, se scriau cărţi cu un puternic caracter religios, împodobite cu frumoase miniaturi viu colorate.
- Spre exemplu Prima școală românească a fost la Brașov, în interiorul curții Bisericii Sfântul Nicolae. Primele cursuri în limba română au avut loc aici în 1583.

ARTA BIZANTINA
sec al V- XV -lea

Pe baza *artei creştine vechi* şi sub influenţa artei antice din *Egipt, Siria şi Persia* în Imperiul Roman de Răsărit, numit şi Bizantin, având capitala la Constantinopol, a apărut un nou stil artistic numit - ***st***

Arhitectura

- În ***arhitectură,*** stilul bizantin se caracterizează prin cupole de formă rotundă şi prin arcuri sprijinite pe coloane.
- La "începutul secolului al VI-lea, Constantinopolul era înconjurat cu ziduri de apărare lungi de peste 70 km.

Fortificația zidurilor Constantinopolului

- **Existau mai multe tipuri de biserici:**

- *cu plan rotund* - construite deasupra criptelor martirilor creştini sau ale unor principi (Rotonda Sfântului Gheorghe - Tesalonic)

Rotonda Sfântului Gheorghe Thesalonic - sec al IV - lea

- *cu plan în cruce*

(*Mausoleul Gallei Placidia* - Ravena)

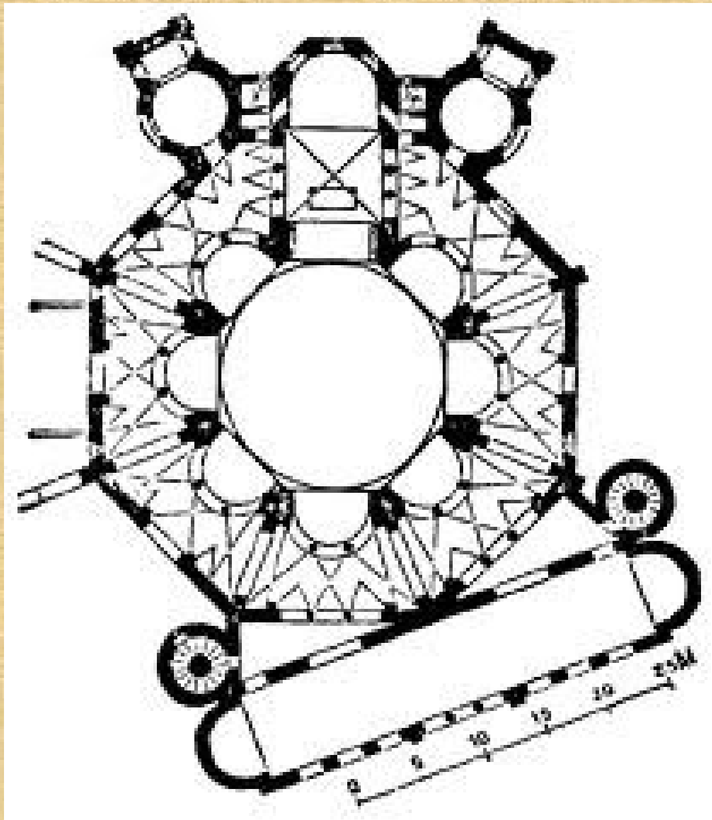
Mausoleul Gallei Placidia Ravenna, sec al V-lea

- *cu plan octogonal (Biserica San Vitale – Ravenna)*

Biserica San Vitale – Ravenna sec al VI- lea

- *cu plan dreptunghiular* (bazilici)

- orientate spre răsărit şi destinate cultului. *Sfânta Sofia* - Constantinopol.

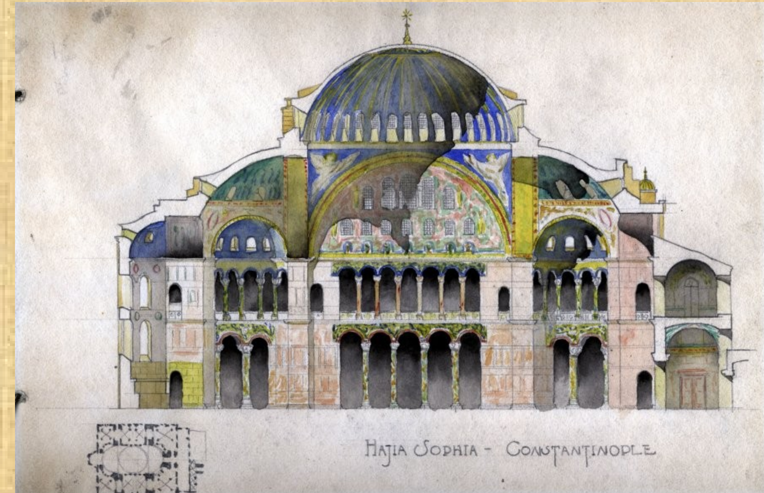
Catedrala Sfânta Sofia Constantinopol sec al VI-lea

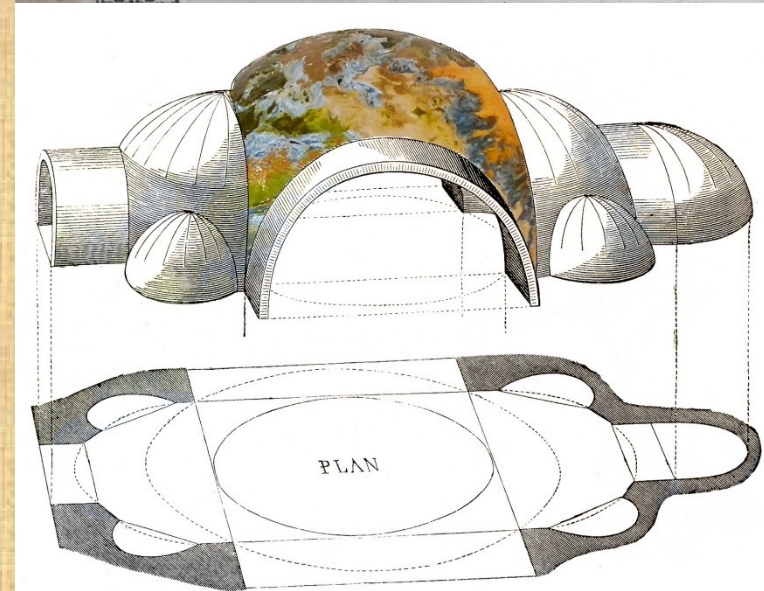

Sfânta Sofia - interior

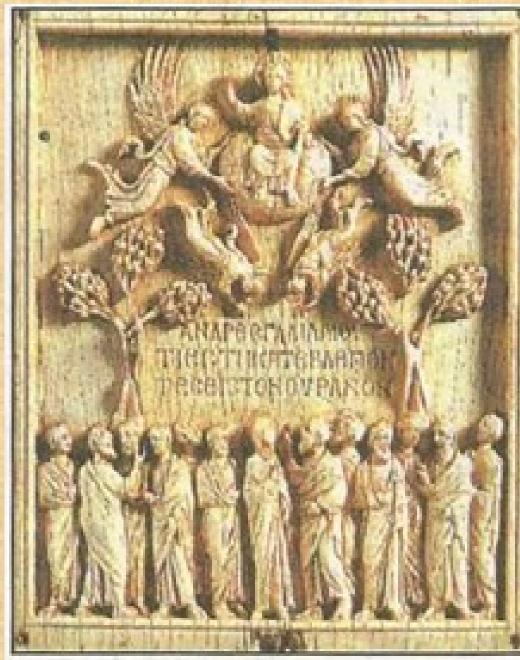
Sfânta Sofia – interior și plan

Sculptura

- Din ***sculptură*** s-au păstrat lucrări de mici dimensiuni, din piatră, metal şi fildeş, executate în basorelief sau *traforate.*

„ÎNĂLŢAREA"

RELIEF ÎN FILDEŞ

Pictura

- ***Pictura*** bizantină continuă tradiţia pictorilor greci şi romani.
- Mozaicul mausoleului Gallei Placidia din Ravena (sec. V) mai păstrează viziunea romano-elenistică în care p… omorfe.

Mozaicul mausoleului Gallei Placidia din Ravena (sec. V)

- în secolul al VI-lea figurile capătă importanţă şi ornamentele devin secundare.
- La biserica San Apollinare Nuovo - Ravena, temele biblice: „Viata lui Iisus“, „Sfintele Fecioare", „Sfinţii Mucenici" etc. sunt tratate pitoresc, cu reprezentări ale portul

San Apollinare Nuovo – Ravena sec al VI- lea

- Mozaicul bogat colorat de la bazilica *San Vitale*- Ravena, reprezentând pe împăratul Iustinian şi împărăteasa Teodora cu suitele lor de curte, oferă un exemplu de artă laică

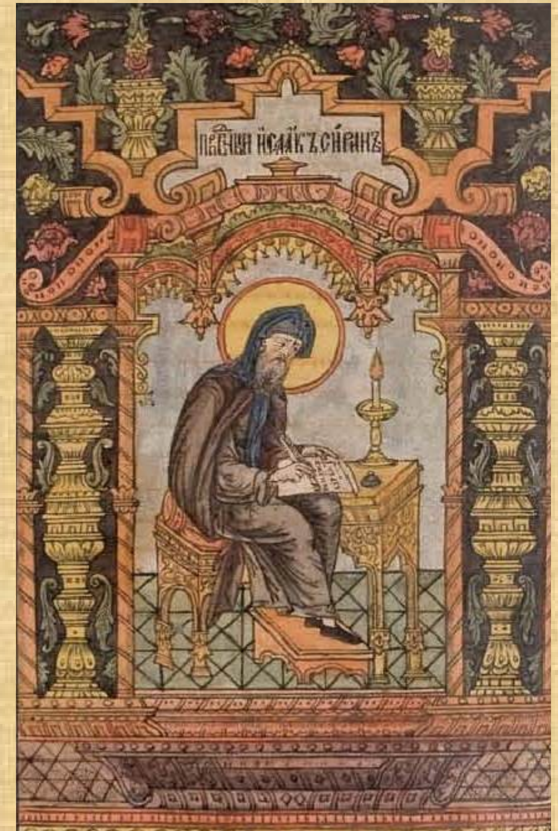
Biserica San Vitale – Ravenna sec al VI- lea

Împăratul Iustinian

- În paralel cu pictura monumentală sunt pictate şi **manuscrisele** cu miniaturi rafinat colorate, cu forme delicate, fără volume şi cu ornamente bogate, reprezentând coloane, plante şi animale. De asemenea, sunt pictate icoane cu teme din Biblie.

- În icoana „*Maica Domnului din Vladimir*", artistul bizantin redă, prin gingăşia copilului şi chipul mamei iubitoare, nobilul sentiment de dragoste.

Hristos –
Pantocrator
Sfânta
Sofia

Buna Vestire

Miniatură Bizantină

Frescă sec al XII- lea, Nerezi, Macedonia

Artele Decorative

- În ***artele decorative,*** dorinţa de lux şi măreţie a clasei conducătoare a contribuit la dezvoltarea prelucrării aurului şi argintului, la realizarea ţesăturilor scumpe (brocart) etc.
- S-au făcut pocale de aur încrustate cu nestemate, *ferecaturi* pentru cărţi, îmbrăcăminţi pentru icoane şi a fost inventată *tehnica cloisonne*: desenul se realizează din fire metalice aplicate pe un suport din acelaşi material, iar în spaţiile create se toarnă *email.*

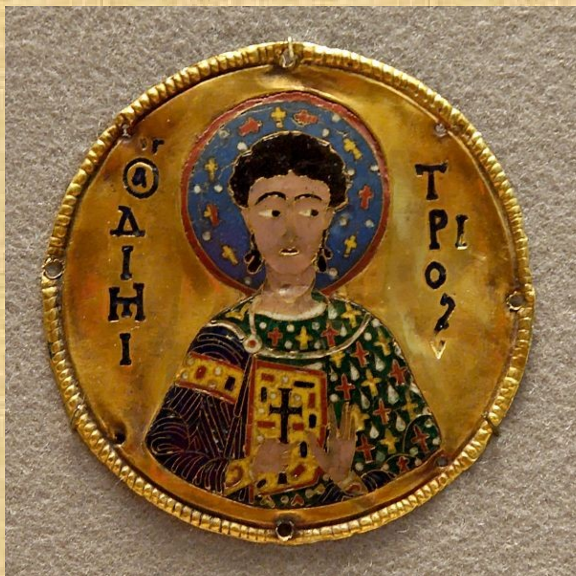

9.20 Book cover: The Anastasis.

Tehnica Cloisonne

- **Arta bizantină a influenţat arta din Balcani**, **Rusia şi Occident,** iar prin îmbinarea cu elemente din arta populară specifică acestor zone s-au creat diferite stiluri locale:
- în Muntele Athos, Grecia, s-au construit multe mănăstiri. Vatoped, Lavra, Ivion, Simonos Petras ș.a
- În Macedonia- Mănăstirea Nerezi
- În Serbia – Mănăstirea Gracianița
- în Rusia - Catedrala Sfântul Vasile din Moscova
- În Țara Românească Biserica Densuș și Mănăstirea Cozia
- în Moldova mănăstirile *Putna* şi *Voroneţ,*
- în Muntenia Mănăstirea *Dealu* şi biserica *Sf. Nicolae Domnesc* din Curtea de Argeş.

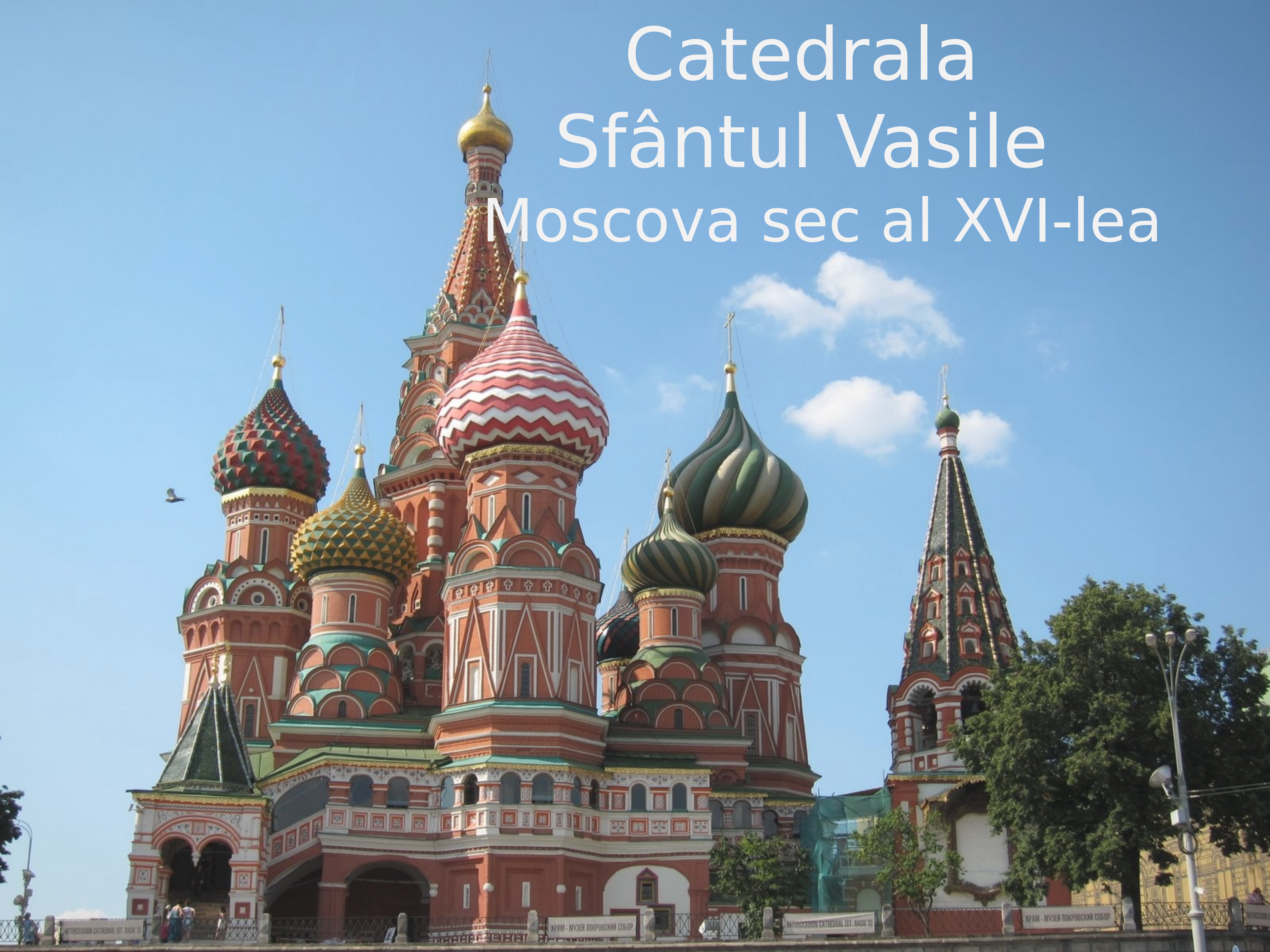

Mănăstirea Simonos Petras
sec al XIII- lea. Muntele Athos Grecia

Nrerzi, Macedonia sec al XII-lea

Mănăstirea Gracianița sec al XIV- lea Serbia

Catedrala
Sfântul Vasile
Moscova sec al XVI-lea

Biserica Sfântul Nicolae din **Densuș** sec al **XIII**-lea Hunedoara

Biserica *Sf. Nicolae Domnesc*
din Curtea de Argeş
sec al XIV - lea

M[N[STIREA
COZIA
sec al XIV~ lea

MĂNĂSTIREA
PUTNA
sec al XV~ lea

M[n[stirea vorone\
sec al XV~ lea

M[n[stirea dealu

Târgovi]te sec al XVI~ lea

Mănăstirea Curtea de Argeș
sec al XVI - lea

Concluzie

- Arta Bizantină a avut o importanță deosebită și categorică în formarea sistemului de pictură și arhitectura bisericească.
- Sistemul se va menţine aproape nemodificat.
- Programul iconografic din perioada respectivă este aproape identic cu cel de azi.

Reflecția

1. Care a fost cea mai interesantă informație pe care ai aflat-o ?

2. Despre ce anume ai vrea să afli mai multe?

3. Care parte nu ți s-a părut clară?

VĂ MULȚUMESC